

**DRWĘCA**

I DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. —  
Cena ogłoszenia (za stronę) 1,50 zł z dopłatami 1,50 zł za kolorunek.  
Koszt druku wynosi 4,50 zł z dopłatami 1,50 zł.  
Zamówienia się ogłaszać do wydawcy: **Drwęca** s.c. s. w. Nowe Miasto-Pomorze.



Cena ogłoszeń: Własny w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr.  
na stronie 3-linowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe  
słowo (znaki) 50 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100%, więcej.

K numer telefonu: Nowe Miasto 2.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowe Miasto-Pomorze.

Rok X

Nowe Miasto-Pomorze, Sobota dnia 12 kwietnia 1930.

Nr. 43

## Katolicy a rząd pułk. Sławka.

Katolicka Agencja Prasowa pisze: Cała prasa, niezależnie od zabarwienia i poglądów politycznych, wypowiedziała się już i ustosunkowała do nowego gabinetu p. Sławka.

Dla społeczeństwa katolickiego poza dzielącymi go poglądami politycznymi jedno jest wspólne i niewątpliwe: stosunek obecnego rządu do Kościoła katolickiego nie uległ żadnej zmianie.

Nowy premier, o ile chodzi o jego zasadniczy stosunek do Kościoła katolickiego, ma jeszcze kartę niezapisaną. W okresie swej prezesury Klubu BB WR. nie objawił ani życzliwości ani niechęci do Kościoła. Będziemy zatem go sądzić z jego czynów.

Mimo, że premier nadaje ogólny kierunek polityce całego gabinetu, jednak faktycznym rzecznikiem polityki rządu do Kościoła i społeczeństwa katolickiego jest przede wszystkim minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. Tymczasem tękę wyznań i oświaty zatrzymał nadal wbrew wszelkim oczekiwaniom p. Sławomir Czerwiński, który dał się już dostatecznie dobrze poznać całemu społeczeństwu ze swego wyraźnie nieprzyjaznego stosunku do Kościoła.

P. minister Czerwiński jest pierwszym ministrem wyznań i oświecenia, który zdołał wytworzyć przeciwko sobie jednolite stanowisko całej opinii katolickiej. Przeciwno p. ministrowi Czerwińskiemu wystąpiły nie tylko stronnictwa z opozycji o kierunku katolickim, ale również i odłam B. B. W. R. — grupa konserwatystów. Charakteryzują to dobitnie przemówienia w Sejmie posłów Czetwertyńskiego (Str. Nar.) Pułjasa i ks. Janusza Radziwiła oraz w Senacie hr. Dąbskiego, senatorów Jabłonowskiego (Str. Nar.) i Thulliego, jak również liczne głosy na łamach prasy. Pomijając prasę opozycyjną, również na łamach pism rządowych, jak „Dzień Polski“, „Słowo“ wileńskie i „Czas“ krakowski, można było często spotkać się nie tylko z krytyką ogólnej działalności ministra Czerwińskiego, ale również z wyraźnym potępieniem stanowiska p. ministra wobec Kościoła katolickiego i z żądaniem jego ustąpienia. Oczekiwano zmian w tym kierunku po wizycie ks. Janusza Radziwiła u m. Piłsudskiego i b. premiera p. Bartla.

A jednak p. min. Czerwiński powołany został znnowo do gabinetu p. Sławka. I to właśnie nadaje specjalne piętno rządowi obecnemu, o ile chodzi o zajęcie jego zasadniczego stanowiska wobec Kościoła.

Stanowisko najwyższej hierarchii kościelnej w stosunku do p. ministra Czerwińskiego i jego polityki szkolnej i wyznaniowej znane jest dostatecznie szerokieму ogółowi. Znalazło ono wyraz w komunikacie z konferencji XX. Arcybiskopów z dnia 7 lutego r. b. Po wyczerpaniu szeregu zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. P., sprzecznych z zasadami katolicyzmu, komunikat konkluduje:

„...Objawy takie dowodzą, że państwowe czynniki wychowawcze dążą do nadawania szkolnemu wychowaniu cech, jeśli nie bezreligijności, to religijności mglistej i symultanizmu wyznaniowego.

Episkopat Polski, będąc głównym opiekunem dusz młodzieży, odczuwa w szczególniejszym sposobie niebezpieczeństwa, z takich prądów płynące i potępia je, jako niweczące moralność chrześcijańską, a nawet podstawy trwałości państwowej“.

Bardziej ujemnej oceny polityki ministra W. R. i O. P. wobec religii i Kościoła chyba trudno sobie wyobrazić.

Trudno przeniknąć zawily spłót tajników, które spowodowały jego pozostawienie, ku zadowoleniu lewicowej opozycji. Faktem jest, że w obecnej, niezmiernie skomplikowanej dla rządu sytuacji, osoba p. min. Czerwińskiego stanowi czynnik, który ją bardziej jeszcze utrudnia.

Ale nie tylko chodzi o p. min. Czerwińskiego. Chodzi o cały system, o ogólne nastawienie polityki rządowej wobec Kościoła, która najbardziej znalazła wyraz w doborze ministrów wyznań i oświecenia

— pp. Sujkowskiego, Dobruckiego, Świtalskiego, Czerwińskiego.

Głos powyższy jest jasny i wyraźny. Dla Polaka-katolika nie może być żadnej wątpliwości, jaki powinien być jego stosunek do rządu płk. Sławka.

### Konsul Zieliński odwołany.

Warszawa. Generalny konsul polski w Berlinie p. Zieliński, wytrawny fachowiec, który przez szereg lat sprawował swój trudny urząd, został odwołany. Miejsce po nim ma objąć dotychczasowy konsul generalny w Bytomiu p. Malhomme.

### P. Kwiatkowski ustępuje?

Warszawa. Kierownik ministerstwa przemysłu i handlu, inż. Eugeniusz Kwiatkowski, ma ustąpić ze swego stanowiska. Obejmie je albo znany p. Starzyński albo obecny minister komunikacji płk. Boerner.

## Pogrom komunistów.

Aresztowano 64 wywrotowców. — 400 kg. bibuły. — Sprawozdanie i instrukcje w okładce książki. — Kto rozsádza państwo, wskazują nazwiska żydowskie.

Warszawa, 8. 4. Władze policyjne aresztowały dziś w Warszawie 64 osoby, należące do organizacji wywrotowych.

W mieszkaniu studentki, niejakiiej Sary Segmajster, przy ulicy Hortensji, znaleziono dobrze zaopatrzone archiwum komitetu centralnego komunistycznej partii polskiej, w którym znajdowały się druki, rękopisy oraz raporty, przygotowane do wysłania do kominteranu.

W archiwum tem skonfiskowano 100 kilo odez, przygotowanych na dzień 1 maja. Sara Segmajster prowadziła cały sekretariat komunistycznej partii polskiej. Wśród druków znaleziono ciekawe wydawnictwo p. tyt. „Felix Minkiewicz, zyciorys Henryka Sienkiewicza. Kraków 1930“, nakładem Drukarni Ludowej. W okładce tej książki znajdowało się sprawozdanie z działalności organizacji wywrotowych w Polsce oraz instrukcje dla agitatorów, prowadzących akcję wśród młodzieży szkolnej.

W mieszkaniu niejakiego Silbermana, przy ul. Muranowskiej, znaleziono nowoczesnie urządzone

drukarnię oraz 60 klisz i matryc, przygotowanych do druku. Klisze te wykonane były zagranicą, prawdopodobnie w Berlinie lub Gdańsku. Następnie dokonano rewizji u Rojsfelda, przy ul. Gęsiej, gdzie mieścił się centralny skład partii komunistycznej.

W mieszkaniu znaleziono około 300 kilo odez. Ponadto aresztowano kasjera niejakiego Brauma, od którego odebrano kilka tysięcy złotych, przeznaczonych na akcję komunistyczną oraz notatki, dotyczące działalności organizacji wywrotowych w Polsce.

Między aresztowanymi znajduje się niejaki Berman, członek komitetu centralnego związku młodzieży komunistycznej. Był on uczestnikiem konferencji komitetu centralnego komunistycznej partii polskiej w Berlinie.

Wśród aresztowanych znajdują się też wybitni wywrotowcy, jak Fischerman, Urbejtł oraz Rosenwein, w których mieszkaniach znaleziono plan, przygotowany do wykroczeń komunistycznych w dniu 1-go maja.

## Nowy dokument gnębienia mniejszości polskiej w Niemczech.

W ostatnich dniach marca w Gryźlinach, pow. olsztyński, zaszedł wypadek, który charakteryzuje bezwzględne postępowanie ludności niemieckiej wobec polskiej mniejszości i stanowi dokument szykan i udreń — na jakie narażona jest ta mniejszość polska. Mianowicie w domu gospodarza Barca odbywała się polska lekcja śpiewu pod kierunkiem p. Lubowieckiego. Zaznaczyć wypada, że z obawy przed „Heimatsdienstem“, żaden właściciel nie odda Polakom sali.

W czasie lekcji, około 10-tej wiecz. wtargnęła do mieszkania p. Barca banda młodzieży renegackiej, którą dowodził niejaki Józef Böhn z Gryźlanu. Napastnicy obrzucili dom kamieniami, zniszczyli narzędzia gospodarza i dopiero dwukrotny wystrzał z dubeltówki zdołał ich przepłoszyć.

Świeży ten napad w związku z łobuzerskimi awanturami młodzieży, usiłowanej propagandą „Heimatsdienst“ w innych wioskach, jak Rożnowie, Biskupcu, Podstolanie, Pluskach, Lesznie, a ostatnio w Nowej Kalecie, rzucił ponure światło na położenie mniejszości polskiej w Niemczech.

### Program agrarny min. Schielego.

Berlin. Gabinet Rzeszy obradował nad programem agrarnym Schielego. Program przewiduje m. in. ogólną podwyżkę cła na produkty agrarne i udzielenie min. rolnictwa pełnomocnictw dla podwyższenia w okresie 3 miesięcy stawek celnych na pszenicę, żyto, jęczmień, owies i groch. Min. Schiele żąda stosowania certyfikatów wewozowych również przy imprecie bydła i owiec oraz przetworów kartoflanych, wprowadzenie przymusu przemysłowego i wydania zakazu wewozu mięsa mrożonego,

poczawszy od dn. 1 lipca rb., utrzymania cen na nierogaciznę na wysokości 75 mk. za centnar oraz przyznania min. rolnictwa prawa do ustalenia wysokości stawek celnych na nierogaciznę.

### O zburzenie umocnień fortecznych n. Renem.

Berlin. Prasa niemiecka zwraca uwagę, że Tardieu w Izbie dep., mówiąc o opróżnieniu Nadrenji, postawił za warunek Niemcom zupełne zburzenie wszystkich umocnień fortecznych nad Renem. Zburzenie to nie może być pozorne, lecz rzeczywiste. Rząd francuski wysłał do rządu niemieckiego w tej sprawie w najbliższym czasie odpowiedni komunikat.

### Proces O. Ulitza.

Katowice, 9. 4. Dzisiaj rozpoczął się tutaj proces rewizyjny b. kierownika niemieckiego „Volksbundu, Ottona Ulitza, który w pierwszej instancji 26 lipca r. ub. został skazany na 5 miesięcy więzienia za pomoc, udzielaną poborowym w uwalnianiu się od służby wojskowej.

Na rozprawę przybyli m.in. korespondenci „Manchester Guardian“, „Journal de Geneve“ oraz wielu dziennikarzy niemieckich.

Rozprawie przewodniczył dr. Zechenter przy współudziale sędziów Lessera i Grzywacza. Skargę wnoszą prekurator Lewandowski. Rozprawom przysłuchuje się obecny prezes Volksbundu, książę pszczyński i angielski członek Izby gmin, pułkownik Malone. Rozprawa rozpocznie się od przesłuchiwania świadków Zychonia, Lisa i Wenzla. Będą również przesłuchiowani znawcy pisma z Krakowa i Warszawy. Wezwany na rozprawę radca hr. Matuszka z Opola wskutek choroby nie przybył.



















W środę, dnia 9 kwietnia rb., o godz. 12 i pół zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, babka, siostra, ciocia i szwagierka

## Anna z Drzymalskich Szczepańska

w 63 roku życia.

O czym donosi w głębokim smutku pogrążona

Rodzina.

Eksportacja zwłok odbędzie się z domu żałoby do parafialnego kościoła w Zwiniarzu w niedzielę, dnia 13 bm. po południu, pogrzeb w poniedziałek, o godzinie 9.30.

Świniarę, Pelplin, Bydgoszcz, Arnikowy, Lubawa, w kwietnia 1930 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.



W czwartek, dnia 10 kwietnia rb. o godz. 8,30 wieczorem zasnął w Bogu na udar serca, zaopatrzony olejami św., mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec

ś. p.

## Władysław Guzowski

w 45 roku życia.

O czym donosi w smutku pogrążona

żona i dzieci.

Rożental, w kwietniu 1930 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się w niedzielę, o godzinie 4-tej po południu, zaś w poniedziałek pogrzeb.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.



Dnia 9 kwietnia rb. o godz. 6 wieczorem zmarł po długiej i ciężkiej chorobie, zaopatrzony Sakramentami św., nasz kochany syn i drogi brat

## Maksymilian Michalski

nauczyciel w Zmiejewie, pow. Brodnica, przeżywszy lat 28.

O czym donoszą w nieutulonym smutku pogrążeni rodzice, siostry i bracia.

Przewiezienie zwłok z Zmiejewa i pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15. IV. rb. z kościoła parafialnego w Samplawie o godzinie 10 przed południem.

Ludwichowo, Zmiejewo, dnia 11 kwietnia 1930 r.



Najlepszy proszek do prania  
**"ZŁOTY"**  
z podarkami w każdej paczce.

Sięję na moim polu naprzeciw p. Chechłowskiego i p. Beira przez cały rok truzicnę.

Stanisław Szudziński, Nowe Miasto.

Potrzebna pokojowa, znająca usługę, z dobrą świadomością. Zgłoszenia Maj. Linowiec.

Sięję w moim ogrodzie przez cały rok truzicnę.

Demieńska, Nowe Miasto Jagiellońska 12.

Ucznia,

syna porządnego rodziców, poszukuje od zaraz Jan Morenc, mistrz piekarski, Nowe Miasto Rynek 25.

Od zaraz mam na sprzedaż 15 mrg. ziemi z dobrymi budynkami, żywym i martwym inwentarzem. Cena po długiej ugodzie.

Franciszek Wierzbowski, Boleszyn, wybudowanie.

Zagubiłem książeczkę wojskową, którą unieważniam. Jan Więcek, Kol. Bryńsk.

## Ostrzegam

wszystkich, rozsiewających o mnie nieprawdziwe wieści, pociągające szkodliwe skutki dla moich stosunków majątkowych, przed surową odpowiedzialnością, do której winnych pociągnę.

Henryk Modrow, Gwiździny.

Szanownej publiczności Nowego Miasta i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, iż

we wtorek, dnia 15-go kwietnia rb.

otwieram przy ul. Sobieskiego nr. 18

**Skład nasion, kwiatów, warzywa i owoców.**

Również polecam wieńce własnego wyrobu.

Staraniem moim będzie, aby Szan. moich Odbiorców jak najlepiej obsłużyć.

Proszę o łaskawą pomoc mego przedsiębiorstwa

Antoni Troszyński, Nowe Miasto.

**KINO REFORM :: HOTEL POLSKI NOWE MIASTO.**

w niedzielę dnia 13 bm. o godz. 8.15 wiecz. Nowe wykonanie całości

**„Hrabina Paryża“**

Tragedja kochającej kobiety w 16-tu aktach w jednym programie.

W roli głównej słynna tragiczka Mia May. Ukazuje się po raz ostatni na ekranie. Dalsze role kreują sławni artyści jak: Emil Janinka, Włodzimierz Gajdarow i Eryka Glasner. Pomimo ogromnych kosztów nakładu ceny zwykle.

Na sprzedaż:

**polowczyk**

szorstkowłosy brunatny, w drugim polu, dobry sportowiec we wodzie i na polu,

niemiecka krótkowłosa

**suczka**

brunatna z białymi plamami w trzecim polu.

**Hrab. Leśnictwo Wardęgowo,**

poczta Ostrowite, pow. Lubawa.

**Mleko**

każdego dnia świeże, ltr. 30 gr odda Krüger, Lidzbark, Nowy Rynek 9.

10 mrg. łąki

pierwszorzędnej drzewczonej w bliskości miasta na sprzedaż. Zgł. do eksp. „Drwęca“.

**SADZONKI**

małe sprzeda

po cenie 3,— zł za

50 kilo z podwórza

**Maj. Gwiździny.**

Do siewu polecamy:

**OWIES** Alba, Ligowo srebrny i Zwycięzca,

**JĘCZMIEN** Hanna i Cambrinus, wszystko I. i II. odsiew

**GROCH** Wiktorja i polny,

**PELUSZKĘ, SERADEŁĘ, WYKĘ,**

**NASIONA BURAKÓW past. i BRUKWI,**

**NASIONA WARZYW** ogrodowych pierwszorzędnej jakości.

„ROLNIK“ w LUBAWIE Spółdzielnia roln.-handl. Lubawa tel. 39.

**Obelgę,**

rzucaną na Cech malarzski, ni-niejszym odwoluję.

A. Kurlenda, Lubawa.

**Półzorki wyjazdowe**

w dobrym stanie na sprzedaż.

Kopysteki, Nowe Miasto, skład kolonjalny.

Sprzedam

szafę do pieniędzy.

E. Gnuschke, M. Bałowski,

Polecam do siewu **Buraki**

Ekendorfskie i Manuty. żółte, czerwone, pastewne

**Marchew**

pastewna, biała, żółta.

Karotę czerwona, jadalna

i wszelkie inne nasiona ogrodowe

w najlepszych gatunkach

Cecylja Stefańska,

Lubawa, Rynek 19.

**FORMULARZE**

poleca

Księgarnia „Drwęca“